

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
Fél évre — — — 6 „ | Egyes szám ára — — 24 fill.
Nyilttér soronként 2 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Tudnivalók.

Városunk polgármesteri hivatalához a következő táviratok, illetve átiratok érkeztek:

Miniszterelnökség sajtóosztályának távirata alapján intézkedés és közhírré tétel végett következőkről értesitem:

A Magyar Nemzeti Tanács intézőbizottsága és a kormány között a mai napon a következő megállapodás jött létre:

Miután a kormány november 1-én a Magyar Nemzeti Tanács kezébe letette az esküt és minden más esküt alól felszabadította, a kormány a Magyar Nemzeti Tanács végrehajtó és kormányzó szerve gyanánt szerepel, a Magyar Nemzeti Tanács és állami népkormányzati katonai szerv közli, hogy a végrehajtó hatalom gyakorlásával kapcsolatos minden ügyben, valamint minden kormányzati intézkedést igénylő ügyben ne a Nemzeti Tanácshoz, hanem a kormányhoz, illetve az egyes illetékes miniszteriumhoz forduljon. A Magyar Nemzeti Tanács működését továbbra is fenn fogja tartani mint a kormány ellenőrző szerve.

Főispán.

Felhívás Magyarország népéhez! Katonák! Munkások! Polgárok! Nemzeti Tanács megbízásából elrendelem a rend és közbiztonság fenntartására minden városban nagy- és községben az arra önként jelentkező hazafias elemekből „Nemzetőrség” szervezendő.

Ezen Nemzetőrségbe minden már otthon levő katona (tiszteteket beleértve) testileg alkalmas munkás és polgár beléphet, de a Nemzetőrség állománya sehol se lépje túl a helyi lakosság 5%-át az osztagok a helyi viszonyok szerint szakasz század, illetve zászlóaljukba tartozandók ezen nemzetőrség céljára közrend, valamint vagyon és személy biztonság fentartása szervezésileg a meglévő rendőrséggel és tüzoltósággal egyesítendő és városokban a városi rendőrök a kapitánynak minden más helyei a község által választott parancsnokságnak rendelendő alá.

A nemzetőr tagjai rendszeres foglalkozásukat folytathatják és csakis rövid begyakorlásra, készségi járőr és őrszolgálatra lesznek megfelelő felváltással kötelezve korlátozni, célokra azonban az illető helyi nemzetőrségnek osztaga teljes létszámával kell kivonulnia, a nemzetőrség minden tagja rendszeres polgári jövedelmén, fix fizetésén kívül napi 30 K pótdíjban részesül, ezen kedvezmények iránt később fogok intézkedni, belépő tisztet rendszeres járandóságukon kívül napi 40 K-át kapnak, a viszonyok szerint minden 40—50 ember után egy-egy tiszt vehető állomásba, mint szakaszparancsnok. A magasabb kötelek számára a tisztet külön számítható. A személyjándóságokból felmerülő költségeket az állam fogja viselni. A megalakított őrség a népkormányzatnak felelős és hat hónapi kötelezettséget vállal. A szervezés befejezte és a létszám mielőbb sürgőnyileg hozzám bejelentendő.

A magyar hadügyminiszter.

Bár honnan elterjedt rémhírekkel szemben értesítjük polgármester urat, hogy a vármegye területén levő román lakosok vezetősége a közrend, béke és nyugalom fenntartása érdekében velünk összműködésre lépett, mely célból mai napon vármegyei intézőbizottság alakult.

Felhívjuk polgármester urat, hogy erről hatósága területén lévő lakosságot minden rendelkezésére álló eszközzel haladéktalanul értesítsen. Papsággal, tanítókkal, esperesek után valamint ottani értelmességgel érintkezésbe lépve, őket hasonló közreműködésre kérje fel és azok bevonásával létesítsen járási és községi hasonló bizottságokat.

Pogány Béla, Lázár Farkas, Csulay Lajos, Mahler Ignác, dr. Popp Jusztin, dr. Groza Péter, Candrea Valér, Botka István, dr. Dobre János, dr. Tatár Jenő, Benkő András, Petkó Valér, Kiss Dénes, dr. Leitner Mihály.

Hock János a Magyar Nemzeti Tanács és dr. Mihályi Tivadar a Román Nemzeti Tanács elnöke, valamint Melzer Vilmos szász országgyűlési képviselő a Szász Nemzeti Tanács elnökei együttesen a következő felhívást bocsájtják ki:

A világháború vérzivatarra közepette legfőbb törekvésünket az képezi, hogy népünket a további szenvedésektől megóvjuk s bármi következéské be a távoli vagy közeli jövőben, a hiába való vérontásoknak és vagyonpusztulásoknak elejét vegyük.

Meghívjuk tehát a magyar, román és szász nemzetnek minden fiát, hogy egymással érintkezésbe lépve a belső rend, egymást megértő kölcsönös bizalommal biztosítva, e célból közös egyetértésre állapítsa meg mindama módozatokat, melyekkel a bekövetkező események között a személy- és vagyonbiztonságot együttesen és legjobban megvédeheti. A kormány e spontán társadalmi akciót a legmelegebb rokonszenvvel kísérvén, óhajtáná, hogy törvényhatóságokban, városokban, járásokban és községekben megfelelő vegyes bizottságok alakuljanak a szóbanforgó nemes cél elérésére.

Ennélfogva felhívjuk a törvényhatóságokat, községeket, hogy a meginduló akciót a legnagyobb jóindulattal és megértéssel elősegíteni sziveskedjék. Az akció spontán jellegénél fogva azonban óvakodni óhajt a kormány attól, hogy annak bárminemű hivatalos színadassék és kerülni óhajtja a kormány minden olyan személyiség közreműködését, aki nem alkalmas a nemzetek közti bizalom és megértés előmozdítására.

Dr. Jászi Oszkár a Magyarországon élő nemzetek önrendelkezési jogának előkészítésével megbízott miniszter fenti táviratát azonnali további eljárás és jelentéstétel végett közlöm. A kiadvány hitelül:

Pogány Béla, főispán.

Eladó egy Nemetschke-féle 7 octávós igen jó koncert-zongora Vajdahunyadon a ref. lelkésznel.

109

Vármegyei őszi közgyűlés.

Mult hó 29-én tartotta meg Hunyadvármegye őszi közgyűlését Pogány Béla főispán elnöke alatt, aki a közgyűlést pont 9 órakor nyitotta meg.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az első tárgy, melynél felszólalások történtek, a hátszegi és marosillyei járások kettéosztatására tett alispáni előterjesztés. Az állandó választmány javaslatával szemben Ajtay Aladár dr. azt az indítványt tette, hogy vegyék le a kérdést a napirendről. Sokkal fontosabb, nagyobb kérdések várnak most megoldásra, hogyszem időszerű lenne ennek a kérdésnek a megbolygatása. A közigazgatási mai szervezete úgy sem maradhat meg, bármint alakuljanak is a viszonyok, legcélszerűbb lenne tehát hiábavaló munka elkerülése végett ezt az ügyet az általános reform idejére hagyni. Különben is a kettéosztás keresztülvitele annyi technikai nehézséggel jár, hogy a mai viszonyok között egyáltalán nem látszik kívánatosnak.

Csulay Lajos várm. főjegyző csatlakozik az Ajtay indítványához. Az Ajtay indokain kívül azért, mert az ügy nincs előkészítve. Azok a községek, melyeket a régi közigazgatási kötelekből kiszakítani akarnak, nem lettek megkérdezve. Példákkal illusztrálja a tervezetben mutatkozó visszasságokat.

Sándor Sándor dr. és Lázár Farkas alispán felszólalásai után a közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Előterjesztést tett az alispán a törvényhatósági bizottságnak, hogy Csulay Lajos vármegyei főjegyző kezdeményezésével épült Szegényházat engedje át az Országos Hadigondozó Hivatalnak hadiárva iparostanonc-otthon céljaira. Az alispánnak rendkívül fontos és nagy körültekintéssel kidolgozott tervezetét az állandó választmány egészben magáévá tette.

Csulay Lajos főjegyző a javaslatához hozzájárul azzal a kiegészítéssel, hogy miután a községek szegényalapjaiból készült épület a vármegye kezelése alól kikertül, átengedés előtt kéressék ki a községek beleegyezése és a vármegye az intézet adminisztrálásában a jogot biztosítsa magának.

Ajтай Aladár dr. amellettt érvel, hogy sokkal helyesebb lenne, ha ezt az épületet a szüknek bizonyult vármegyei közkórház pótlására használnák föl. Ilyen értelmű ellenindítványt tesz.

Lázár Farkas alispán felszólalása után, melyben az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra, a közgyűlés így határoz.

Ezután került a sor a magyar államiság függetlenségének időszerű kiépítésére és területi épségének megóvására vonatkozó állásfoglalásokra.

A törvényhatósági bizottság Leitner Mihály dr. röviden megokolt indítványára — Kolozs és Pozsony vármegye hasonló szellemű átiratainak figyelembevételével — egyhangú lel-

kesedéssel kimondotta, hogy a tiszta perszonális unió azonnali kimondása és föltétel nélkül való megvalósítása érdekében felir a magyar országgyűléshez és a kormányhoz.

Ebben az elhatározásban Hunyadvármegyét a történelmi mult fájdalmas tapasztalatain kívül a világháboru eseményeinek tanulságai vezéreltik. Ausztriával mindennemű közjogi kapcsolatot azonnal fel kell bontanunk, mert ennek részéről e válságos időkben is tapasztalt évszázados rosszakaratu tendenciákon kívül a közös külképviselet sohasem képviselte a magyar haza érdekeit. Annál kevésbé teheti ezt ma, mikor a konföderált Ausztria államai közül nem egynek hazánk területi épsege ellen irányuló törekvései vannak.

A közgyűlés rátért ezután Sándor Sándor dr. indítványának tárgyalására. Ez az indítvány azt célozta, hogy a törvényhatóság a képviselőház mellőzésével közvetlenül a királyhoz irjon fel s kérje, hogy nevezzen ki olyan kormányt, mely Magyarországnak más állammal való mindennemű kapcsolattól ment önállóságának kiépítésére törvényt hoz, ennek megfelelően hatályon kívül helyezi az 1867. évi XII. t.-c. és a pragmatica sanctionak a közös védelemre vonatkozó rendelkezéseit, azonnal felmondja a német szövetségi szerződést, nemzetiségekkel becsületes megállapodást létesít, az ántánt államainak felajánlja az azonnali különbékét s e célból megbízottakat küld ki a tárgyalások lefolytatására.

Az állandó választmány ezt az indítványt nem tette magáévá, hanem olyan határozati javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, melyben az kimondja, hogy bizik apostoli királyunk fejedelmi bölcsességében s a magyar állam sorsát intéző államférfiak belátásában, akik csakis az ország érdekeit tartva szem előtt, megteszik midazt, mit a haza érdeke annak megvédésére paráncsol, a belső béke érdekében pedig megteremtik a széthúzó törekvések közötti összhangot s a demokratikus elvek okos megvalósításával az országot egy boldogabb jövő révébe vezetik. Sándor Sándor dr. indítványa érdekében száll sikra. Szakítani kell szerinte a multtal, a tradíciókkal, amelyek az országot a mai válságba sodorták. A 67-es kiegyezést torzszülöttnek nevezi. Perszonális unióról nem lehet szó, mert nincs kívül perszonális nnióba egyesülnünk. A német szövetséget azért kell azonnal febotanunk, mert ellenségeink minket Németország uszályhordozóinak és éléskamrájának tartanak. Ezért gyűlölnék és akarnak tönkretnni.

Ajtay Aladár az állandó választmány javaslatához csatlakozik. Védelmére kel a 67-es politikának, visszautasítja a kiegyezés leikcsinylését. Deák Ferenc megmetette azt, amit akkor megmenteni lehetett. Az ő nagysága és érdemei előtt minen magyarnak kalapot kell emelnie. Ha a jelszópolitikusok helyett Deák Ferencet tartanak most a kezükben a haza sorsát, nagyobb megnyugvással néve a jövő elé. Visszautasítja a német szövetségekre tett kemény kritikát is. Az erők egyensulya tartja fenn a békét s a hármass szövetség hosszú időn át biztosította Európa békéjét. Az állami lét akkor jogosult, ha megvan hozzá a természetes efjödés ereje. Ezeréves történelmünk igazolta államunk létjogosultságát, minket tehát szétzuzni nem lehet. A nemzeti-ségi kérdés olyan megoldását, hogy az állam a maga polgáraival külön alkudozásokba bncsátkozzék, vagy hogy azok kívánságait esetleges nemzetközi forum beavatkozásával érvényesítsék, megengedhetetlennek tartja.

Mallász József a népek önrendelkezési jogának tulhajtott magyarázatával száll szembe. Wilson előtt ezen elv felállításánál nem le-

begheft más, mint az, ami a demokrácia igazi hazájában, Amerikában van megvalósítva. Itt pedig sehol faji autonómiáról nincs szó, hanem kizárolag területi autonómiáról. Hiába igyekeznek tehát nemzetiségeink a Wilson elvéhez olyan messzemenő következtetéseket füzni s helytelenül teszik politikusaink is, kik a helyzet és viszonyok alapos ismerete nélkül mindent feláldozó szélsőséges liberalizmussal szólnak a kérdéshez. A statisztikát kell figyelembe venni. Adatokkal világítja meg Erdélyben a románság és magyarság illetve németiség közötti arányt, mely minden vonatkozásban ellentmond a pesszimiztikus megalkuvásnak.

A közgyűlés azután az állandó választmány javaslatát egyhangulag elfogadta.

Következett Leitner Mihály dr.-nak Magyarország területi integritása érdekében tett indítványa. Az állandó választmány javaslata az volt, hogy fejezze ki a közgyűlés tiltakozását minden olyan törekvés ellen, mely hazug jelszavakra s még hazugabb történelmi multa hivatkozással Magyarország területét csorbítani kívánja. Az ezer éven át annyi tenger-vel megvédett határaink bárminevű megváltoztatásának még a gondolatát is elutasítja. A magyar föld megcsorbítása a jövőben egy új s talán még véresebb háboru csiráját rejtene magában, mert a legrettentőbb történelmi igazságtalanságba a magyar nemzet soha beletörödni nem fog. Kérje a képviselőházat és kormányt, hogy a békekötésnél tiltakozásnak szerezzen érvényt.

Leitner Mihály kéri az állandó választmány javaslatának elfogadását. Egyetért Mallász bizottsági tag fejtegetésével. Államiságot nemzetiségeink nem követelhetnek. Nemzetiségi sérelmek nálunk nem voltak, nem léteznek s nem szabad létezniük. Itt a nemzetiségi polgárnak nincs kevesebb joga, mint a fajmagyarnak. Nagyon sajnálja, hogy a nemzetiségi vezető férfiak távolmaradtak, amivel igazolták, hogy nem értették meg az idők szavát. A román betöréskor tett hűségnyilatkozatok a viszonyok presziója alatt jöttek létre, becsük tehát nem sok volt. A mai időkben azomban hazafias kötelességük lett volna románjainknak, hogy tanúságot tegyenek törhetetlen ragaszkodásunkról az országhoz s velünk együtt tiltakozzanak e haza épsége elleni bármiféle szándékkal szemben.

Ezek után következtek a kebli és községi ügyek. Mint rendesen, ez alkalommal is csak néhányan követték érdeklődéssel ez ügyeket.

Megemlítjük végül, hogy az 1919-ik évtől kezdve az 1918. évi XVII. t.-c. 177. §-a értelmében teendő intézkedés időtartamára újból megválasztották a központi választmány tagjait. Egyhangu választás folytán a központi választmány tagjai lettek a következők:

Ajtai Aladár dr., Amlacher Albert dr., Andersen László, Apáthy Árpád, dr., Barcsay Andor dr., Brády Albert dr., Buczek József, Cseh László, Csernovits Mihály dr., Deésy János, Demián Vazul, Károly József dr., Kendeffy Gábor gr., Kriskó Bóhus, László Lázár dr., Cs. Lázár László, Leitner Mihály dr., Mailand Oszkár, Misinszky Vilmos, Moldován Szilviusz dr., Pap Adolf, Pietsch Béla dr., Pogány Károly, Rimbás Győző, Rozenberg Ignác dr. és Sándor Sándor dr.

— Vonatok érkezése — Szászvárosra. Brassó felül érkezik reggel fél 5 óraker és d. u. fél 2 óraker személyvonat. Budapest felől érkezik éjjel 12 óraker és d. u. 2 óraker személyvonat. Az eddigi gyorsvonatok járatai bizonytalan időre szünetelnek.

Csend, rend, nyugalom.

Az ország több vármegyéjében részint a hazatérő katonák, részint a csöcselék zavargásokat idézett elő, melyeknek sok száza menő áldozata van. Különösen Arad- és Temes megyében voltak nagyobb zavargások, amelyeket azonban sikerült lecsendesíteni.

Megyénkben csak szórványosan fordultak elő zavargások s midőn e sorokat írjuk, telefonon nyert értesüléseink szerint Hunyad megyében teljesen csend és nyugalom van.

A szászvárosi járásban Alkenyéren, Kudzsiron, az algyógyi járásban Rengeten, Balsán voltak sajnálatos esetek, de mind e helyeken a nyugalom már helyreállt.

Szászvároson példás rend és nyugalom van. F. hó 7-én a román intelligencia dr. Vlád Aurél elnökléte alatt Szászvároson gyűlést tartott, melyen a környékbeli összes községek bizalmi emberei részt vettek. E gyűlésen megértették a néppel, hogy a vagyon és életbiztonság fentartása, a rend és nyugalom mindenkinek közös érdeke. E gyűlés sikerrel is járt, amiben úgy dr. Vlád Aurél elnöknek, valamint Hercza János szociálista-elnöknek, Kiss József nemzetközi szociálistának, továbbá a románság vezetőinek és a szociálista-pártnak nagy érdeme van.

Itt említjük meg, hogy Szászvároson megalakult a román, magyar és szász Nemzeti Tanács, amelyek mindegyike 4—4 tagot delegált abba az intéző-bizottságba, amely hivatalva lesz a közrend felett őrködni.

A városban megalakult a nemzeti őrség, melynek feje Csernautzán Titus alezredes. Ezenkívül a városban circa 450 tagból álló polgárőrség van, amely a város területén őrködik a rendre.

Az erőszakos cselekedetek egyes jegyzők, bírák és a község vagyonosabb elemei ellen irányultak.

NAPI HIREK.

Magyar katona dala a XX. században.

— Búcsú. —

Lelkünk kétségek közt vergődik,
Hurrás ajkunk csöndes, nem beszél,
A vérünk izzón fut fel s alá:
Búcsújunk, mint ősszel a levél...

A szerb hegyek még csalogatnak,
Regényükkel ölükebe várnak,
S hol annyi sok ábrándot szóttunk,
Most hívnek a köny csarnokába...

Lelkünkig sir az Isten veled,
S így megyünk zord utunkon tovább,
De kezünk a kardon, fegyveren,
S vérre szomjaz minden katonát...

Felvirrad ah! még egyszer nekünk,
Nem halt még meg a bösz oroszlán,
Hatalmas ereje csak szunnyad:
S ha sujt, — vég, halál fakad nyomán!...
Szerbia, nehéz napok idején. *Baár Tibor dr.*

— **Kitüntetés.** Ferenczy Sándor Oszkár szászvárosi illetőségű tűzmeister a háboruban tanúsított vitézségéért a bronz vitézségi érmet kapta.

— **Halálozás.** Özv. Forray Mózesné f. hó 2-án életének 75-ik évében meghalt. Temetése f. hó 4-én ment végbe nagy részvétel mellett. Az elhunytban Forray György taktikári irodatiszt az édesanyját gyászolja.

— **Pályázat.** A marosillyei járáshoz tartozó guraszádai körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázat van kihirdetve. Pályázni lehet f. év november 18-ig.

— **Halálozás.** Id. Seiler János ny. ev. lelkész f. hó 4-én 62 éves korában Szászvároson meghalt. Temetése f. hó 6-án ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban Seiler János, a Schuleri Frigyes Rt. cég igazgatója az édesapját gyászolja.

— **A piskii műhelyfőnök eltávózása.** A kereskedelmi miniszter Szőnyey Lóránd főmérnököt, a m. kir. államvasutak piskii műhelyének főnökét további szolgálattétel végett a keresk. miniszterium 26. szakosztályába berendelve, a piskii műhely vezetése alól, ezen minőségében nehéz viszonyok között kifejtett buzgó és sikeres szolgálati működésének teljes elismerése mellett felmentette. Szőnyey Lóránd műhelyfőnök eltávózása a társadalom minden rétegében őszinte és szokatlan fájdalmat okozott, mert benne nemcsak a vezetése alatt állott személyzett atyai jóindulatu főnökét, de Piskitelep társadalma egy értékes, nagytudású, agilis vezető férfit veszítette el, kinek hiánya épen a mai sorsdöntő napok idején határozott mértékben érzett súlyos vesztesége az egész Piskitelepnek egyaránt. Az eltávózása következtében megüresedett műhelyfőnöki állását a m. kir. államvasutak igazgatósága — ideiglenesen — Kiss Dezső mérnökkel töltötte be, aki megbízást nyert arra, hogy további intézkedésig a műhely vezetését átvegye.

— **Tudnivaló.** A helybeli postahivatal főnöke ezuton is közli, hogy a postán további intézkedésig pénzesleveleket és csomagokat nem vesznek fel. Ugyazintén a vasutnál a teheráru felvétele egyelőre szünetel.

— **2000 Hangya-szövetkezet.** Október 15-én nevezetes határhöz érkezett a magyar fogyasztási szövetkezeti mozgalom. Kétezredik szövetkezet nyílt meg a Hangya, a magyar Gazdaszövetség termelő, fogyasztási és értékesítő szövetkezeti központja kötelékében Zircen, a Bakony regényes vidéken. A föld, mely bölcsője volt a magyar királyság kulturájának és a hol ma is ősi kolostor hirdeti a magyar szellem életerejét, adott otthont a kétezredik Hangya szövetkezetnek: az új idők gazdasági kulturintézményének. A sorsdöntő történelmi időkben is figyelmet érdemel ez a mozzanat előttünk. A bars megyei Brogyán községben alakult az első Hangya-szövetkezet 1898-ban. Álmódóknak nézték akkor azokat, akik az idegen palántát a magyar földben ültették. Tizenkét esztendő kellett hozzá, hogy a pest megyei Dömsöd községben elhelyezzék az ezredik Hangya emléktábláját, 1910. februárjában nyílt meg az ezredik fogyasztási szövetkezet, de még mindig oly időben, amikor csak a szövetkezeti eszme ellenségeinek pergőtüze közepette lehetett a szövetkezeti haladás útján egyengetni. A közben eltelt tizenkét esztendő tele volt küzdelemmel és emberfeletti munkával. A lelkesi és tanítói kar önfeláldozó buzgósággal támogatta a Hangya nehéz küzdelmét a szövetkezeti szorgalom fejlesztésében. A háboru néhány hónapra némileg megakasztotta a számbeli fejlődést. De mikor a háborus uzsora felütötte fejét, a szövetkezetek mint a Hangya és a Magyar Gazdaszövetség tenkjei, ellenáthatatlanul gázolták le a rettenetes uzsorát és rohanó erővel tört előre a szövetkezeti mozgalom. A háborus években mind több Hangya jelent meg a gazdasági harctéren, a Keresztény Központ egyesült a Hangyával, soha nem remélt számba alakultak az új fogyasztási szövetkezetek. A falvak, de a városok népe is mindenfelé átlátta, hogy a fogyasztási szövetkezet szükséges intézmény, mely nélkülözhetetlen mindenütt, ahol kultúreberek laknak. A kétezredik szövetkezet tanuságot

tesz amelle, hogy Manchester, Glasgow és Hamburg után méltán következik sikerek tekintetében a magyar "Hangya", a maga kétezer szövetkezetével és százmilliónál is nagyobb forgalmával. Ma már az ellenség sem tagadja, amit a semleges közvélemény, a közgazdasági tényezők s a hivatalos körök is elismernek, hogy a Hangya vezető és irányító szerepet vissz a magyar fogyasztók ellátásában.

— **Spanyol-nátha betegség ellen** legjobban védekezhetünk, ha természetes erősebb alkohol tartalmu italokat élvezünk. Erre a célra legalkalmasabb a saját termésünkből származó gyorokméseni fehér és vörösbör, mert 14.4 maligand természetes szeszt tartalmaz. A fehér bor ára literenként 12 kor., a vörös boré 12 kor. Üveget feltétlenül kérek küldeni. Kapható: Demeter Kornél gyógyszerésznél Szászvároson.

— **A nő mint tanu.** A kormány 4420—18. M. E. szám alatti rendelet értelmében a telek-jegyzőkönyvi bejegyzés alapjául szolgáló okiraton nő is lehet tanu. Tehát ezzel megszűnt az az elavult korlátozás, amely a nőt, mint tanut az adásvevési szerződések és stb. okiratok kötésénél tanuképp nem fogadta el.

— **A szőlőtörköly zár alá helyezése.** A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent kormányrendelet az idei termésből származó szőlő- és borókatörkölyt zár alá helyezi. A zár alá vett törkölyt, ha nem használják fel pálinkafőzésre, legkésőbb december 15-ig, ha felhasználják, a kifőzés után azonnal, de legkésőbb 1919. március 11-ig fel kell ajánlani a Takarmányközpontnak megvétele. Az átvételi ár 100 kilogramm nedves törkölyért 10 korona. Szállítási díjat csak a földművelésügyi miniszter engedélyével lehet felszámítani. A szállításhoz szállítási igazolvány szükséges.

— **Derék, becsületes Ujság!** Becsületes és hiven szolgálja a magyar állameszmét! Azért üldözik, mert derék és becsületes! Nem alkuszik velük! Ezek a kijelentések a képviselőház október 23-iki ülésén hangzottak el. Nem egy képviselő mondta, többen, sokan és ezek a kijelentések az egész országnak egyöntetű itéletét és vélekedését fejezik ki Lázár Miklós napilapjáról a „Déli Hirlap”-ról. Derék, becsületes, bátor, szókimondó ujság a „Déli Hirlap”, ezért szereti és ezért olvassa mindenki.

— **Piciny csecsemőt szoptatásra elválalok.** Jelentkezni lehet Szászvároson Füzfa-utca 2. szám alatt.

— **Világkereskedelmi főiskola Budapest.** A székesfőváros. világkereskedelmi tanfolyamot nyit, amelyen alapos képzettségű és idegen nyelvekben is jártos szellemi munkásokat kíván nevelni a magyar közgazdasági életnek, első sorban pedig a magyar világkereskedelmnek. Ezenkívül pedig módot kíván nyújtani a gyakorlat embereinek a továbbművelődésre a közgazdaság és a kereskedelmi szaktudás különféle területein. A világkereskedelmi főiskolai tanfolyam két évre, vagyis négy félévre terjed. A tanfolyamon mindkét nembeli rendes hallgatók lehetnek, akik sikeresen elvégezték a középiskola nyolc, vagy a felsőkereskedelmi iskola három osztályát, érettségi bizonyítványok alapján, akik végbizonyítványt tudnak felmutatni a középiskolákkal egyenlő rangu más iskolákról, ideértve a tisztképzőintézeteket és a tengerészeti akadémiát is s akiknek tanítói vagy tanítónői oklevelük van. Rendkívüli hallgató lehet, aki legalább 17 éves (ha megfelelő előképzettsége van). A rendes hallgatók félévenként 200, évenként tehát 400 K tandíjat fizetnek. Fel-

világosítást ad a pedagógiai szemináriumban (Mária Terézia-tér 8—9.) a maga hivatalos helyiségében október 30-ig naponként d. e. 10 és 12 óra között a tanfolyam vezetője: Dr. Kreutzer Lipót tanár. Az előadások nov. 4-én kezdődnek.

A szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárusítási részvénytársasága Szászváros.

Alólírott részvénytársaság ezuton teszi közhirrre, hogy cégünket a dévai kir. törvényszék Cg. 127/2—1918. sz. végzéssel f. év szept. 7-én bejegyezte s így a részvénytársaság e naptól kezdve megkezdte működését.

Igazgatóságunk tagjai: vezérigazgató Schärer Dávid, tagok Zerbes Frigyes, Mirovitz Ignác, Táborosky Dávid, Treuer Sándor, Müller Vilmos, Harsányi Gábor, Fried Eszkeles.

A felügyelő-bizottság tagjai: Stern Manó, Mahler Dávid, Róth József. A társaság alaptőkéje: 100.000 K, 500 drb. à 200 K névértékű részvényben. A társaság időtartama 30 év.

Célja: a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok iparüzése körébe eső italok beszerzése és elárusítása által a vendéglői ipar emelése, az ipar és kereskedelem, valamint általában a közvagyonosodás érdekeinek előmozdítása. A társaságot a hatóságok és harmadik személyekkel szemben az igazgatóság képviseli. A társaság jelenlegi ügyésze dr. Moldován Szilviusz helybeli ügyvéd.

A részvénytársaság üzleti helyisége és irodája Szászváros, Fötér 2. sz. alatt (a Szászvárosi Takarékpénztár épületében) van. Sür-göncim: Itálrészvény, Szászváros.

Szászváros, 1918. október 25.

„Szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárusítási Részvénytársaság”

104 3—12 Schärer Dávid, vezérigazgató.

Eladó egy üzleti kézikocsi vastengely és rézperselyekkel. Ára 160 K. Rech Károly, gépraktár Szászváros. 108 1—2

Sz. 183—1918. ü.

Árverési hirdetmény.

Én dr. Tóth Endre szászvárosi kir. közjegyző közhirrre teszem, hogy Oltean Simon kereskedő kudzsiri lakos megkeresésére, nevezett megkereső félnek, Kudzsiron levő raktárhelyiségeibe betárolt 200, azaz kétezsáz métermázsba batul, pojnyik alma és másfajtájú alma késedelmes vevő Sártoris Kálmán és Sártoris Kálmánné vajdahunyadi lakosok kárára és veszélyére, közbenjövetelem mellett nyilvános árverésen elfognak adatni a következő feltételek mellett:

1. az árverés Kudzsir községben Oltean Simon házában 1918. november hó 20-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni, melyen az áru készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek elfog adatni;

2. kikiáltási ár métermázsánként 200 K;

3. árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a feltételeket aláírni s kezemhez 5000 K készpénzt lefizetni;

4. A feltételeket be nem tartó vevő bánatpénzét árvereltető javára elveszti;

5. árverési vevő az árut 5 nap alatt elvitetni köteles;

6. a vásári illetéket vevő hordozza;

7. árverezni szándékozók az árut az Oltean Simon raktárhelyiségeiben Kudzsiron bármikor megtekinthetik.

Szászváros, 1918. november 8.

Dr. Tóth Endre s. k.,
kir. közjegyző.

Eladó ház. Szászvároson 3 szoba, konyha, kamara, veranda, nagy udvar, nagy kert, disznóól, faskamarából álló ház és telek eladó. Bővebbet szerkesztőségünkben. 82 4—

3—4 szobás konyha, kamara stb.-ből álló s a város központjában fekvő **lakást** több évi kibérlésre sürgősen keresek. Közvetítők siker esetén megfelelő díjazásban részesülnek. Ajánlatok e lap szerkesztőségébe kéretnek. 99 3—3

Horváth László
Bank és Kereskedelmi irodája
Risföld 23/1. Nagyszeben. Telefon 231.

Üzletágai:

Olcsó amortizációs jelzálogkölcsönök 10--50 éves törlesztéssel jelenleg kitűnő feltételek mellett. Konvertálások. Bázis 5-25—6%.

Tőzsdei megbízások.

Biztosítás.

Értékpapírok vétele és eladása.

Banküzletek minden ága.

Hadifogoly átutalások.

Amerikai örökség ügyek.

Romániai export és import.

Külföldi devizák vétele.

Állandó előjegyzése eladó birtokoknak és vevőknek. 37 4—4

SZÉKELY JÁNOS

Saját kikészítésű
bőr- és szőrmekekerkedése
SZÁSZVÁROS, Főtér 2. sz. alatt.

A n. é. hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlja dus választéku szőrmeraktárát
Különlegességek: Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

Elvállal bőrkiállítás, javítást és átalakítást a legolcsóbb napi árban. 106 2—3

Stern Manó

vas-, fűszer-, festék- és gyarmatáru
kereskedése Szászváros, Piac-tér 12 sz.

Ajánlok: Fűszereket, mindennemű likórt és cognacot, festék- és olajárut, továbbá épületvasalást és háztartási cikkeket minden kivitelben. 72 5—

Napi árak! Gyors és pontos kiszolgálás!

Gesucht wird eine **Wirtschaf-terin** oder stütze der Hausfrau für sofortigen eintritt daselbs und ein besseres Kindermädchen zu zwei Kindern 4 u. 6 Jahre. Frau Hermine Czernautzan Oberstleutnants Gattin Szászváros, Kishegy. 98 3—3

Eladó 2 drb. à 720—750 liter ürtartalmu jókarban levő tölgyfa káposztás hordó. Cim: Schärer Dávid Szászváros, Főtér 2. sz. (Takarék-pénztári épületben.) 103 3—3

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
Szászváros. 19—26

Hirdetmény.

Alólirott vasgyári hivatalnak havonta mintegy 2 waggon nagydarabos, 4—5 waggon apróbb, azonban tiszta minőségű kvarckőre van szüksége. Főhivatalnak az erre pályázók, hogy ajánlataikat az ár és feltételek megjelölése mellett, alólirott hivatalnál folyó évi november hó 15-ig nyujtsák be. Az ár helyi feladó állomás waggonba rakva, vagy bérmentve Kudsir értendő. Vasgyári hivatal főtartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson. Bővebb felvilágosítást alólirott hivatal nyujt.

Kudsir, 1918. október hó 19-én.

Kudzsiri m. kir. vasgyári-hivatal
Abholczner,
főfelügyelő, gyárfőnök.

100 3—3

RÓNA JENŐ, Szászváros
fényképészeti műterem (Vásár-utca.)

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fényképnagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra töreksem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ, fényképész
64 6— Szászváros (Vásár-utca)

Olcsó árak! Felvételek este is!

Pártoljuk a helyi ipart!

Székely János

saját kikészítésű
bőr- és szőrmekekerkedése
Főtér 2. szám.
Különlegességek:
Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész
Hegy-utca 3. szám.

Nagy József

lakatos és villanyszerelő
Kollegiumi épület.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete.
Városháza-tér.

Benkő Lajosné

uri szabó üzlete
Iskola-tér.

BURGUS ZSIGMOND

okleveles patkoló-kovács
Kasztó-utca 20.

Koncz Lotti

női divat kalap-üzlet
Városháza-tér.

HEMMEN ANDRÁS

borbély- és fodrász-terme
Vásár-tér.

Kiadó.

Recska István

cukrász, Vásár-tér.

Ajánlja:
saját készítményű izletes süteményeit, cukorkáit és teasüteményeit.

MOJSZE MIKLÓS

férfi szabó üzlete
Varga-utca 20. szám.

Zalányi Berta

női kalap-terme
Sétátér-utca 1. szám.

GAUGER FRIGYES

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

„ARDELEANA“

takarék- és hitelintézet részvénytársaság
SZÁSZVÁROSON.

Alapítási év 1885.

Tartaléktőke egymillió korona.

Alaptőke egymillió kor.

Betétek 4 és fél millió kor.

Elfogad betéteket kedvező gyümölcsöz-tetés végett, mindenféle kölcsönöket folyósít jutányos kamatláb és feltételek mellett, értékpapírokat vesz és elad, szabad letéteket fogad, részt vesz különféle kereskedelmi, ipari és gazdasági vállalatok alapításában és fináncirozásában.

101 3—3

Az igazgatóság.